

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 25, 2021

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2021:3513](#) 23-11-2021

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:3298](#) 09-11-2021

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2021:3357](#) 09-11-2021

Rechtbank

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:11712](#) 01-12-2021

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2021:6257](#) 24-11-2021

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2021:6002](#) 23-11-2021

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2021:10482](#) 18-11-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:11246](#) 17-11-2021

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2021:8620](#) 16-11-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:11066](#) 15-11-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:11318](#) 09-11-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:11112](#) 21-10-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:11474](#) 15-09-2021

RECHTSPRAAK

Wilsbekwaamheid testateur. Rechtbank beoordeelt complexiteit testament anders dan arts.

Erflaatster heeft in 2018 haar zuster en twee broers tot erfgenamen benoemd. Aan broer X, die zich over erflaatster ontfermde en aan wie zij algehele volmacht (levenstestament) had verleend, heeft erflaatster haar woning gelegateerd. X is tevens executeur. Volgens de andere erfgenamen was erflaatster wegens dementie niet wilsbekwaam bij het opstellen van het testament en is het testament daarom nietig (art. 3:34 BW).

De instrumenterende notaris licht toe hoe hij de wilsbekwaamheid van erflaatster in 2018 in diverse gesprekken (alleen met erflaatster) heeft beoordeeld. Een arts oordeelt achteraf, op basis van een in 2016 vastgestelde geestelijke stoornis, dat erflaatster in 2018 onvoldoende wilsbekwaam was om het onderhavige testament – dat de arts als niet eenvoudig aanmerkt – te maken. Erflaatster leed aan dementie met facultadegedrag en ontbrekend ziekte-inzicht, waardoor zij volgens de arts bovenmatig beïnvloedbaar was. Volgens de arts had de notaris er goed aan gedaan een VIA-arts te raadplegen over de wilsbekwaamheid van erflaatster, mede gelet op haar facultadegedrag en afhankelijkheid van X.

De rechtbank acht het testament, anders dan de arts, niet ingrijpend en niet complex. Het enkele feit dat de ene erfgenaam (veel) meer krijgt dan de andere erfgenaam, is onvoldoende om te oordelen dat een testament wel ingrijpend en complex is. Volgens de rechtbank was erflaatster voldoende wilsbekwaam om dit testament te maken. Van slechte bedoelingen of handelingen van X is ook niet gebleken.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 01-12-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:11712

Zaaknummer: 614692

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank brengt kosten verdeling nalatenschap ten laste van alle erfgenamen.

Moeder overlijdt in 2011 met achterlating van acht kinderen als erfgenamen. De kinderen komen niet tot overeenstemming over de waardering en verdeling van diverse (agrarische) onroerende zaken.

De rechtbank benoemt een onafhankelijke taxateur. Voorts oordeelt de rechtbank dat de kosten van de taxatie voor rekening van de nalatenschap komen en niet enkel voor rekening van de erfgenaam aan wie de zaak wordt toegedeeld. Een beslissing over de verdeling van de nalatenschap is in het belang van alle partijen. Als gevolg van de verschillen van inzicht tussen partijen over de waarde van de percelen is taxatie noodzakelijk in het belang van alle partijen.

Hetzelfde geldt voor de notariële kosten in verband met de verdeling en de kosten van de nodige kadastrale splitsing.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 24-11-2021

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2021:6257

Zaaknummer: C/05/388627 / HZ ZA 21-197

Rechters: M.M.K.J. Steketee

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Girale schenking met verwijzing naar testament. Rechtbank leidt uit verwijzing uitsluitingsclausule af.

In een echtscheidingsprocedure is in geschil of de schenking die de man in 2013 van zijn ouders heeft ontvangen onder uitsluitingsclausule (art. 1:94 BW) is gedaan. Bij de overboeking van het geld hebben de ouders in de omschrijving verwezen naar hun testament uit 2005. In deze testamente staat een uitsluitingsclausule.

De vraag is of uit de verwijzing naar de testamente een uitsluitingsclausule kan worden afgeleid. De rechtbank vindt van wel. De ouders hebben met de verwijzing naar het testament een bedoeling gehad. De moeder heeft deze bedoeling ook verklaard bij de notaris in 2020 (de vader is overleden).

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 23-11-2021

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2021:6002

Zaaknummer: C/02/380448 FA RK 20-6752

Rechters: Van Leuven

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ontslag vereffenaar op eigen verzoek. Erfgenamen komen niet tot verdeling. Afgifte saldo aan de Staat.

Erflater is in 2013 overleden. X is tot vereffenaar van de nalatenschap benoemd en verzoekt nu haar eigen ontslag (art. 4:206 lid 5 BW).

Door alle schulden van de nalatenschap te voldoen, heeft de vereffenaar haar belangrijkste taak volbracht. Tussen de erfgenamen bestaat geen overeenstemming over de (wijze van) verdeling van de nalatenschap. Het resterende saldo (ruim 6.000 euro) laat volgens de vereffenaar een procedure om tot verdeling te komen niet toe. De vereffenaar heeft intussen op aanwijzen van de kantonrechter het saldo afgegeven aan de Staat, alwaar de erfgenamen hun erfdeel kunnen opeisen.

De rechtbank wijst het ontslag toe en ziet geen reden om een nieuwe vereffenaar te benoemen. Ter voorkoming van verdere kosten laat de rechtbank het horen van de erfgenamen achterwege. Om dezelfde reden volstaat publicatie van deze beschikking op rechtspraak.nl.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 15-11-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:11066

Zaaknummer: C/10/624681 / HA RK 21-1012

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank benoemt notaris tot vereffenaar over sinds 1960 onverdeelde en onbeheerde nalatenschap.

Erflater is in 1960 overleden met achterlating van acht kinderen als versterferfgenamen. Een woning uit zijn nalatenschap is nog altijd onverdeeld. Een kleinzoon van erflater bewoonde de woning tot zijn overlijden in 2020. De nalatenschap van erflater wordt niet beheerd door de inmiddels vele gerechtigden.

Een kleindochter van erflater verzoekt de rechtbank benoeming van een notaris tot vereffenaar, zodat de woning kan worden verkocht of verdeeld. Het verzoek kan niet worden toegewezen op grond van artikel 4:203 lid 1 onder a BW, omdat niet vaststaat dat de nalatenschap beneficiair is aanvaard. De rechtbank ziet voldoende aanleiding om het verzoek toe te wijzen, maar dan op grond van artikel 4:204 lid 1 onder a BW.

De kerntaak van een vereffenaar is om de schulden van de nalatenschap te voldoen. Aan de onverdeelde woning zullen kosten zijn verbonden, zodat deze kosten schulden van de nalatenschap zijn. Daarnaast is een vereffenaar ook degene die de nalatenschap beheert, wat op dit moment door de erfgenamen niet gedaan wordt en ook lastig zal zijn gelet op de vele (deels onbekende) erfgenamen. Ook weegt de rechtbank mee dat een vereffenaar als taak heeft om een erfgenamenonderzoek te doen (art. 4:225 lid 1 BW). In afwachting daarvan kan de vereffenaar de woning verkopen ter voldoening van de schulden en ter voorkoming van meer schulden. Dit is in het belang van alle erfgenamen, omdat het lang kan duren voor de woning verkocht wordt als eerst alle erfgenamen opgespoord moeten worden. Ook wordt hiermee voorkomen dat de woning door leegstand verder in onderhoud achteruit gaat. Als de erfgenamen bekend zijn, dient de vereffenaar het restant van de nalatenschap over te dragen aan de erfgenamen ter verdeling. Tonen niet alle erfgenamen zich bereid de nalatenschap in ontvangst te nemen, dan kan de vereffenaar zelf de nalatenschap verdelen en hetgeen is toebedeeld aan de erfgenamen die onbekend zijn of hebben nagelaten tot de verdeling mede te werken, afgeven aan de Staat (art. 4:226 lid 2 BW).

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 09-11-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:11318

Zaaknummer: C/10/627715 / HA RK 21-1250

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kort geding. Nakoming veroordeling tot overlegging van stukken aan onderfd legitimaris. Dwangsom.

Een onderfd kleinkind heeft beroep gedaan op haar legitieme in de nalatenschap van opa, overleden in 2015. Het kleinkind vordert in kort geding nakoming van een eerdere veroordeling van de erfgenamen en executeur tot overlegging van diverse bescheiden.

Volgens de voorzieningenrechter heeft de legitimaris een spoedeisend belang bij haar vorderingen, gelet op de beperkte bewaarplicht van een deel van de gevraagde gegevens, zoals bankafschriften. Ook hebben de erfgenamen en executeur zich onvoldoende ingespannen om de gevorderde stukken te verkrijgen.

Gelet op de weigerachtige houding van gedaagden om stukken te verstrekken, waartoe zij al eerder veroordeeld waren, ziet de voorzieningenrechter aanleiding voor een dwangsom. Daarbij merkt de rechter op dat voldoende duidelijk is op welke stukken de veroordeling ziet.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 21-10-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:11112

Zaaknummer: C/10/622796 / KG ZA 21-643

Rechters: P. de Bruin

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Onverdeelde woning tijdelijk bewoond door erfgenaam. Executeur kan gebruiksrecht opzeggen en ontruiming vorderen. Beheershandelingen.

Moeder laat bij overlijden haar drie kinderen als erfgenamen achter en heeft kind A tot executeur benoemd. Kind C ligt in echtscheiding. Naar aanleiding daarvan hebben kinderen A en B in 2019 toegestaan dat C met haar kinderen in moeders woning trekt. A, B en C zijn vervolgens niet tot overeenstemming gekomen over een huurovereenkomst of verdeling van de woning.

A heeft als executeur het gebruiksrecht van C opgezegd en vordert in dit kort geding dat C de woning ontruimt. Volgens de voorzieningenrechter was sprake van een opzegbaar gebruiksrecht en was A als executeur exclusief bevoegd tot opzegging in het kader van het beheer van de nalatenschap. Daarvoor had A geen toestemming van B nodig. Ontruiming kan tot het beheer worden gerekend. Het maakt het mogelijk dat de woning op korte termijn onbewoond aan een nieuwe eigenaar kan worden geleverd. Dat ontruiming onaanvaardbaar zou zijn, omdat C meer recht op toedeling van de woning zou hebben, wijst de rechter van de hand.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 16-11-2021

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2021:8620

Zaaknummer: C/03/296102 / KG ZA 21-332

Rechters: V.E.J. Noelmans

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vaders testamentaire regeling voor kwetsbaar kind is leidend bij afwikkeling nalatenschap. Andere kinderen proberen tevergeefs via meerderjarigebewind regeling te omzeilen.

Vader heeft twee van zijn drie kinderen (A en B) tot erfgenamen benoemd. Het derde kind (X) heeft een verstandelijke beperking. A en B zorgen al jaren voor X. Vader heeft X het vruchtgebruik van de woning – die X bewoont – en een ander legaat vermaakt.

Volgens A en B wil X de woning verlaten. A wil de woning vervolgens overnemen en de waarde delen met B en X, ook al is X niet deelgerechtigd in de woning. Als X afstand doet van haar legaten, zou X daarover geen erfbelasting verschuldigd worden. Een notaris betwijfelt of X de gevolgen van deze transacties kan overzien. Om een en ander toch te kunnen effectueren, verzoeken A en B om een beperkt bewind, over de woning en het legaat (art. 1:431 lid 1 BW). X zou een familielid als bewindvoerder prefereren.

De kantonrechter stelt ambtshalve (art. 1:434 lid 1 BW) een bewind in over het gehele vermogen van X en benoemt, in afwijking van de wens van X, twee professionele bewindvoerders (art. 1:435 lid 3 BW).

Volgens de kantonrechter is X niet in staat haar vermogensrechtelijke belangen behoorlijk waar te nemen en is een beschermingsbewind noodzakelijk. X is ambivalent in haar wens om te verhuizen. De regeling die door vader in zijn testament is opgenomen, biedt vooralsnog de meeste waarborgen voor X, ook al zeggen A en B X nooit uit de woning te zullen zetten. De inhoud van het testament, hoe lang geleden ook opgesteld, is leidend voor de afwikkeling van zijn nalatenschap en de positie van de woning in deze nalatenschap, niet hetgeen A en B menen dat de laatste wil van hun vader zou zijn geweest. Een beperkt bewind geeft A en B de vrijheid om hun belangen te laten prevaleren boven die van X en de hen onwelgevallige bepalingen uit het testament terzijde te schuiven. De kantonrechter acht dit niet in het belang van X. X is geestelijk kwetsbaar en moet beschermd worden tegen familieleden die hun eigen belang boven dat van X stellen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 18-11-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2021:10482

Zaaknummer: 9463176 BM VERZ 21-2349 JM

Rechters: M.T. Goossens

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Niet de executeur, maar de legitimaris moet inkorten bij begiftigde.
Agrarische bedrijfsopvolging. Geen gift.***

Vader heeft kind X onterfd. Vader en X hebben een agrarisch bedrijf uitgeoefend in maatschapsverband. In 1992 zijn zij een voortzettingsbeding overeengekomen tegen de waarde in verpachte staat. Een eerdere meerwaardeclausule (die niet toepasselijk was bij herinvestering) lieten zij toen vervallen. In 1998 is aan het voortzettingsbeding uitvoering gegeven door toedeling van gronden aan X. In 2006 heeft X de gronden met winst verkocht aan de gemeente. Met deze winst is X elders een nieuw agrarisch bedrijf begonnen.

Volgens de executeurs is sprake van geweest van een gift aan X, waarvoor zij bij X willen inkorten.

De rechtbank verklaart de executeurs niet-ontvankelijk in hun vordering tot inkorting. Niet de executeur, maar de legitimarissen (in casu tevens erfgenamen) kunnen inkorten bij de begiftigde (art. 4:79 onder b BW, art. 4:89 BW).

De vraag of sprake is van een gift aan X, beantwoordt de rechtbank ontkennend. Bepalend voor de waardering van de gronden is hetgeen partijen met elkaar (vanaf 1980) zijn overeengekomen (vergelijk ECLI:NL:GHDHA:2020:2297). De gezamenlijke bedoeling van partijen was dat X het bedrijf zou voortzetten bij terugtreden van vader. Het is begrijpelijk dat is afgerekend tegen de waarde in verpachte staat, zonder dat vader een bevoordelingsbedoeling had.

Het enkele feit dat geen meerwaardeclausule is opgenomen in 1998, maakt nog niet dat sprake was van een gift. Van een bevoordelingsbedoeling was geen sprake. Zelfs als dit anders zou zijn, is relevant dat X de opbrengst heeft geherinvesteerd. De eerdere meerwaardeclausule gold niet voor die situatie.

Ten overvloede overweegt de rechtbank dat, als al sprake was van een gift, deze in 1998 heeft plaatsgevonden en niet pas in 2006 bij de verkoop aan de gemeente.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 17-11-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:11246

Zaaknummer: C/10/615434 HA ZA 21-261

Rechters: G.A.F.M. Wouters, A. Eerdhuijzen en M. Fiege

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Recht op informatie onderfde legitimaris. Ook bij wettelijke vereffening.

Moeder heeft dochter X onderfd en dochter Y tot enig erfgenaam benoemd. Y heeft de nalatenschap beneficiair aanvaard en is vereffenaar. Moeder heeft X een geldlegaat vermaakt ter grootte van haar legitieme portie.

X vordert in kort geding benoeming van een professionele vereffenaar. Niet de voorzieningenrechter, maar de rechtbank kan dit verzoek behandelen (art. 4:203 lid 1 BW).

De voorzieningenrechter veroordeelt Y wel om aan X bepaalde bescheiden over te leggen ter berekening van haar legitieme portie (art. 4:78 BW). De wettelijke vereffening staat niet in de weg aan toepassing van artikel 4:78 BW.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 15-09-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:11474

Zaaknummer: C/10/622825 / KG ZA 21-646

Rechters: C. Sikkel

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Erflaters aanbiedingsverplichting bij verkoop geldt ook bij schenking door erfgenamen.

Erflater heeft in 1978 een perceel gekocht van een kerkgemeenschap, waarbij erflater zich heeft verplicht bij een voorgenomen verkoop het perceel eerst aan te bieden aan de kerkgemeenschap voor dezelfde koopsom. Na het overlijden van erflater en zijn echtgenote, is de uitleg van de aanbiedingsverplichting in geschil tussen erflaters kinderen en de kerkgemeenschap.

Volgens de kinderen is de verplichting persoonsgebonden (art. 6:249 BW) en zijn zij er als rechtsopvolgers onder algemene titel niet aan gebonden. De rechtbank heeft deze visie afgewezen. In hoger beroep is dit niet langer onderwerp van geschil.

Volgens de kinderen geldt de aanbiedingsverplichting alleen in geval van verkoop en niet in geval van schenking. Het hof legt het contract uit 1978 uit aan de hand van de *Haviltex*-maatstaf en concludeert dat de verplichting ook geldt in geval van schenking. "Verkoop" moet worden uitgelegd als "vervreemding."

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 23-11-2021

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2021:3513

Zaaknummer: 200.280.184_01

Rechters: I.B.N. Keizer, L.S. Frakes en D.M. van Daalen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kort geding leent zich niet voor vordering verdeling nalatenschap.

(Groot)moeder laat zes (klein)kinderen als erfgenamen achter. Vijf van hen vorderen in kort geding (gedeeltelijke) verdeling van de nalatenschap (art. 3:179 BW). Volgens hen frustreert erfgenaam X de verdeling.

De kortgedingrechter in eerste instantie wees de vordering af (ECLI:NL:RBLIM:2021:2974). Het hof oordeelt nu in gelijke zin.

Voor de nalatenschap geldt dat de wijze van verdelen, ook partieel verdelen, is neergelegd in artikel 3:185 BW. Een verdelingshandeling als bedoeld in artikel 3:185 BW is voorbehouden aan de bodemrechter. Een dergelijke beslissing heeft een definitief karakter en kan daarom niet als een (voorlopige) ordemaatregel worden genomen.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 09-11-2021

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2021:3357

Zaaknummer: 200.293.408_01

Rechters: L.S. Frakes, J. van der Steenhoven en B.A. Meulenbroek

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Tuchtrecht. Kandidaat-notaris wijst als partijadviseur
schikkingsvoorstellen erfgenaam af. Niet klachtwaardig.***

Een kandidaat-notaris heeft de zus van X bijgestaan als partijadviseur bij de afwikkeling van de nalatenschap van de moeder van X en zijn zus.

Moeder heeft de zus onderd en een geldlegaat vermaakt ter waarde van moeders woning, door X als enig erfgenaam en executeur uit te keren in termijnen. De zus heeft ook een aanvullend beroep op haar legitieme gedaan.

Na betalingsperikelen tussen partijen volgt beslaglegging onder X en een executiegeschil, waarbij de kandidaat-notaris namens de zus optreedt. Ook wijst de kandidaat-notaris schikkingsvoorstellen van de advocaat van X af.

Volgens X handelde de kandidaat-notaris vooral uit eigen belang. Het hof vindt, met de kamer, dat de kandidaat-notaris niet klachtwaardig heeft gehandeld.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 09-11-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:3298

Zaaknummer: 200.296.085/01

Rechters: G.C.C. Lewin, J.W.M. Tromp en J.L.G.M. Mertens

Wetsartikelen: